

OCO KALENDER GROEP 7-8

ONDERWIJS
CONSUMENTEN
ORGANISATIE

voorwoord

Aan het einde van de basisschool wordt nog veel geleerd: zelfstandig leren, taal en rekenen, Engels. Ook wordt vast vooruit gekeken naar de middelbare school. In groep 8 met het basisschooladvies, de cito-toets en de schoolkeuze. Maar het begint al in groep 7 met het uitspreken van de verwachting voor het type vervolgschool voor uw kind, extra aandacht op onderdelen waar het wat minder gaat of juist extra vakken omdat het gemakkelijk gaat. Om ouders te helpen om grip te krijgen op het schooljaar, samen te werken met de school en mee te leven met uw kind, hebben we deze kalender gemaakt.

Bij publicatie van de kalender zijn de data van de toetsen in groep 7, toetsen in de herfst van groep 8, de uitslag van de cito-toets en de uiterste aanmelddatum voor de middelbare school niet bekend. Deze worden rond oktober bekend gemaakt en zullen dan op onze website onderwijsconsument.nl te vinden zijn. Achterin de kalender vindt u stickers om de data op de kalender te noteren. Ook vindt u daar uitleg over de belangrijkste zaken in groep 7 en 8 en begrippen van de basisschool. Op de website van OCO vindt u meer. Als u nog vragen heeft, kunt u ons bellen 020-3306320.

OCO, Onderwijs Consumenten Organisatie, is opgericht op initiatief van de Amsterdamse gemeenteraad om als onafhankelijke organisatie ouders en leerlingen te helpen bij alle vragen over schoolgaan in Amsterdam. OCO werkt volgens het principe: voor ouders en door ouders. Met de website, emailvragen en telefoonnummer hebben wij sinds de oprichting in 2006 veel vragen van ouders en leerlingen gekregen, uitgezocht en beantwoord. Daar leren we van. Deze kennis willen we weer aan u terug geven. Daar is deze kalender een voorbeeld van. We leerden bijvoorbeeld dat het contact met school gemakkelijker is als ouders weten wat er in welke periode op school speelt. Als ouders weten wanneer een goed moment is om over een bepaald onderwerp (bijv. achterblijven met leren, toetsresultaten, schoolkeuze) te spreken. Op tijd om er iets aan te doen, op het moment dat de signalen te zien zijn.

Geeft u ons door wat u gemist hebt?

OCO

Onderwijs Consumenten
Organisatie Amsterdam

telefoon 020 330 63 20

onderwijsconsument.nl

info@onderwijsconsument.nl

Handige nummers

school	
adres school	
tel school	
ziekmelden	
directeur	
bereikbaar op	
IB	
bereikbaar op	
IB	
bereikbaar op	
RT	
bereikbaar op	
RT	
bereikbaar op	
Maatschappelijk werk aanwezig op	
MR-ouderlid bereikbaar op	
Oudercommissie berereikbaar op	

conciërge	
bereikbaar op	
leerkrachten	
contactouder	
tussenschoolse opvang	
NSO	
leider tel	
leider tel	
avond oppas tel	
GGD tel	
huisarts tel	
tandarts tel	
overig tel	

OCO

Voor al uw vragen en opmerkingen over schoolgaan
in Amsterdam

onderwijsconsument.nl

info@onderwijsconsument.nl

tel 020 330 63 20

Augustus

week dag

week	dag
	01
	02
	03
	04
	05
	06
	07
	08
	09
	10
	11
	12
	13
	14
	15
	16
	17
	18
	19
	20
	21
	22
	23
	24
	25
	26
	27
	28
	29
	30
	31

REKENTAAL

In groep 7 leren de kinderen met breuken rekenen, met een verhaaltje. Van breuken naar procenten is behoorlijk lastig. 'Breuken delen' leren kinderen niet meer op de basisschool. Ze leren wel breuken in verhouding uitrekenen. Dus $3/4 : 5/8$ is als $6/8 : 5/8$ is als $6 : 5$. Vanaf groep 7 leren kinderen rekenen met negatieve getallen: getallen onder de 0.

NIET VERGETEN!

Weer naar school? Bepaal samen welke spulletjes nodig zijn en bepaal een bedrag. Geef uw kind de vrijheid om het bedrag te besteden zoals het hem goeddunkt. Jongens en vooral meisjes van 10-12 jaar zijn trendgevoelig en willen wel de goede spullen.

WIST JE DAT...

...je het snelste groeit tijdens je slaap?

September

week dag

week	dag	
		01
		02
		03
		04
		05
		06
		07
		08
		09
		10
		11
		12
		13
		14
		15
		16
		17
		18
		19
		20
		21
		22
		23
		24
		25
		26
		27
		28
		29
		30

start herfst

DE GROOTSTE VAN DE SCHOOL

10-12 jarigen voelen zich groot. En daarom willen ze zelf dingen doen op hun eigen manier. Ze doen graag klusjes voor anderen, helpen jonge kinderen op school of passen op kleine buurtkinderen. Ze zijn immers de groten nu. Ze willen verantwoordelijkheid dragen en hun mening geven. Maar tegelijkertijd willen ze bij een groep horen en passen ze hun gedrag hierop aan. Voor meisjes begint vaak al de puberteit, jongens zijn daar wat later in. En groep 8 wordt echt een eenheid, zo aan het einde van de basisschool.

NIET VERGETEN!

Meestal is er een algemene informatieavond voor ouders.

Kijk eens in het leerlingdossier van uw kind: Gaat de juiste informatie straks naar de middelbare school?

SPELLETJE

Welk woord kan je maken met deze letters?

TORANGISAIE

Oktober

week dag

week	dag
	01
	02
	03
	04
	05
	06
	07
	08
	09
	10
	11
	12
	13
	14
	15
	16
	17
	18
	19
	20
	21
	22
	23
	24
	25
	26
	27
	28
	29
	30
	31

Dierendag

Wereldvoedseldag

Halloween

OUDERGESPREKKEN

Praat de onderwerpen voordat u op oudergesprek gaat met uw kind door. Een kind in groep 7 of 8 weet zelf vaak goed wat het kan en wat minder goed gaat, wat moeilijker gaat dan vorig jaar en wat gemakkelijker is geworden. Kijk of de leerkracht er net zo over denkt. Dan weet u dat uw kind goed in kan schatten hoe hij zich ontwikkelt. Bespreek ook met uw kind wat hij of zij wil worden en bekijk welke opleiding daarvoor nodig is. Al in groep 7 kunt u met de leerkracht bespreken naar welk voortgezet onderwijs uw kind wil: praktijkonderwijs, vmbo, havo of vwo. De leerkracht kan aangeven of dat haalbaar is en waaraan dan extra gewerkt moet worden. Samen kunnen plannen gemaakt te worden om het doel te halen. Herkenbare doelen (alle breuksommen, of een goed voor dictee) maken het gemakkelijk om te zien of uw kind op de goede weg is. Soms is het goed het doel bij te stellen. Ook daarmee kan beter in groep 7 begonnen worden.

NIET VERGETEN!

Groep 7 en 8

Spreek begin groep 7 met de school over het basisschooladvies. Wat verwacht de school en waaraan gaan we extra werken? Herhaal dat gesprek eind groep 7 of in groep 8 met de resultaten van de Entree-toets. Maak afspraken (op papier).

Groep 8

Komt uw kind moeilijk mee? In deze periode maakt hij de leerachterstandtoets (LAT) en eventueel ook de CAP-(capaciteit) of SEM-test (sociaal emotionele ontwikkeling). Vraag uw school ernaar! Soms doet de school de LAT-test zonder dat u het weet. Wacht er niet te lang mee.

SPELLETJE

Wat betekent 'urgent'?

- a. erg dringend
- b. erg sterk
- c. erg belangrijk

November

week dag

week	dag	
		01
		02
		03
		04
		05
		06
		07
		08
		09
		10
		11
		12
		13
		14
		15
		16
		17
		18
		19
		20
		21
		22
		23
		24
		25
		26
		27
		28
		29
		30

Sint Maarten

Dag van de rechten van het kind

HANDSCHRIFT

Schrijven is een minder belangrijk vak in groep 7 en 8. Er is een heel basisschoolleven aan gesleuteld en op geoefend. Nu heeft uw kind een handschrift. Mooi? Ja, ook in kalligrafeerschrift kan uw kind schrijven. En in dictaatschrift behoorlijk snel zelfs. In groep 7 en 8 leren de kinderen op de meeste scholen ook blokletters schrijven, handig voor op formulieren. Maar het eigen handschrift is vooral persoonlijk. Daarop wordt vaak hard geoefend. Gemiddeld kan een kind in groep 7 50 woorden per minuut leesbaar schrijven en in groep 8 ongeveer 60 woorden per minuut. Hij kan gestructureerd een werkstuk maken: doelgroep bepalen, onderwerp vaststellen, doel van de tekst bepalen, soort tekst bepalen, informatie verzamelen, indeling maken, teksten schrijven. Hij kent verschillende soorten teksten: fictie, nonfictie, liedjes, gedichten, strips, rapporten, betogende en beschouwende teksten en instructies. Hij kan ook zelf al die verschillende tekstvormen produceren, met alinea's en interpunctie. Eind groep 8 kunnen kinderen meer dan 4000 woorden correct spellen.

NIET VERGETEN!

De keuzegids voortgezet onderwijs van de gemeente Amsterdam komt uit. Maak samen vast een lijstje met schoolwensen: kleine of grote school, welke schoolniveaus, welke sectoren en vakken, welke doorleermogelijkheden, afstand etc.

WIST JE DAT...

...er niet één normaal woord rijmt op:

TWAALF?

December

week dag

week	dag	
		01
		02
		03
		04
		05
		06
		07
		08
		09
		10
		11
		12
		13
		14
		15
		16
		17
		18
		19
		20
		21
		22
		23
		24
		25
		26
		27
		28
		29
		30
		31

Sinterklaas

start winter

Oudjaarsdag

TAALKUNDIG ONTLEDEN

In groep 4 zijn ze begonnen met taalkundig ontleden: werkwoord en zelfstandig naamwoord. Maar nu kennen de kinderen ook lidwoorden, voegwoorden, voorzetsels en persoonlijke, aanwijzende en bezittelijke vornaamwoorden, deelwoord, onbepaalde wijs, tegenwoordige en verleden tijd. Ze kunnen redkundig ontleden: onderwerp, persoonsvorm, werkwoordelijk en naamwoordelijk gezegde, lijdend voorwerp en bijwoordelijke bepaling van tijd en plaats. Ze leren over dialecten en modern of informeel taalgebruik. Ze leren hoe ze van onbekende woorden de betekenissen uit de context kunnen afleiden. De leerlingen kennen spreekwoorden en gezegdes en kunnen het verschil aangeven tussen figuurlijk en letterlijk taalgebruik. Ze leren een schema maken van een tekst of een samenvatting of uittreksel maken. En ze leren 'waarderend' lezen: literaire teksten napluizen op gebeurtenis, hoofdpersoon, genre en thema.

NIET VERGETEN!

Oefentoetsen citotoets?
www.eindtoets.nl

Parool scholengids komt uit.

SPELLETJE

Welk cijfer moet er op het puntje staan?

-20 . 20 40 60
 81 . 9 3 1
 410 . 1230 1640 2050

Januari

week dag

week	dag	
		01 Nieuwjaarsdag
		02
		03
		04
		05
		06
		07
		08
		09
		10
		11
		12
		13
		14
		15
		16
		17
		18
		19
		20
		21
		22
		23
		24
		25
		26
		27
		28
		29
		30
		31

NIEUWE VAKKEN

Vaak zijn Engels en Filosofie nieuwe vakken in groep 7 en 8. Op sommige scholen wordt Engels al veel eerder gegeven. Filosofie is geen verplicht vak. In groep 7 en 8 wordt tijdens de les vaak ook in het Engels gesproken. Veel kinderen spreken al heel wat Engels, ook al hebben ze er geen les in gehad, en daar wordt gemakkelijk gebruik van gemaakt. Aan het eind van groep 8 kunnen de kinderen in het Engels met elkaar praten over gewone, alledaagse dingen. Ze kunnen in grote lijnen een eenvoudige tekst in het Engels lezen en begrijpen. Filosofie gaat vooral over 'vragen stellen'. Wat is geluk? Wat is tijd? Is stelen eerlijk? De kinderen leren gestructureerd na te denken en door vragen te stellen en naar elkaar te luisteren op ideeën te komen. Zelf denken en nadenken.

NIET VERGETEN!

Groep 8

Uw kind krijgt het 'aanmeldformulier middelbare school'. Controleer het schooltype! Staat er niet het goede basisschooladvies of bent u het er niet mee eens? Onderneem snel actie. Praat met de school. Bel OCO.

Ga ook al in groep 7 naar een aantal open dagen samen met uw kind.

WIST JE DAT...

Als je in Nederland het water uit je wasbak laat lopen, de draaikolk met de klok mee beweegt? In Nieuw-Zeeland, precies aan de andere kant van de aarde, is dit andersom.

Februari

week dag

week	dag
	01
	02
	03
	04
	05
	06
	07
	08
	09
	10
	11
	12
	13
	14
	15
	16
	17
	18
	19
	20
	21
	22
	23
	24
	25
	26
	27
	28
	29

herdenking Februaristaking

NATUUR

Natuur en techniek krijgt in elke groep een ander accent. De school bepaalt dat zelf, maar in groep 7 gaat het vaak over het weer: de klimaten op de wereldbol, hoge en lage druk, bar en windsnelheid. En daarnaast ook verschijnselen als zwaartekracht, magnetisme en tijd. In groep 8 gaat het vaak over het menselijk lichaam: skelet, bloedsomloop en voortplanting. En bijvoorbeeld alles over energie: spierkracht, voedsel, zonnecellen, windenergie, aardolie en gas, veerkracht en batterijen. Er worden onderzoekjes gedaan. Bijvoorbeeld het nabouwen van een oog met spiegels, lampen en lenzen. Of een eigen batterij bouwen. Of weersvoorspellingen doen.

NIET VERGETEN!

groep 8
Citotoets

Groep 7
Meestal oudergesprekken met leerresultaten, verslag of rapport.

SPELLETJE

Welk woord moet er op de puntjes?

....houwer
...scherm
breed...

Maart

week dag

week	dag	
	01	Complimentendag
	02	
	03	
	04	
	05	
	06	
	07	
	08	Vrouwendag
	09	
	10	
	11	
	12	
	13	
	14	
	15	
	16	
	17	
	18	Boomplantdag
	19	
	20	
	21	Start lente
	22	
	23	
	24	
	25	
	26	
	27	
	28	
	29	
	30	
	31	

NA DE CITOTOETS

Als de Citotoets is gemaakt en de uitslag bekend is, kan uw kind zich aanmelden bij de middelbare school. Dat moet in Amsterdam voor een bepaalde datum, meestal in maart. Middelbare scholen organiseren vaak proeflessen om het gebouw alvast te leren kennen en je mentor. Het jaar lijkt haast wel over. Er wordt hard geoefend op de afsluiting: een musical of sketches. Natuurlijk wordt er ook nog geleerd, maar op veel scholen heeft dat niet meer dezelfde aandacht als voor de Citotoets. En dat is jammer. Want volgens de Onderwijsraad kunnen in drie maanden nog een niveauverhoging tot stand gebracht worden. Goed benutten dus, die periode. Op het gebied van aardrijkskunde, geschiedenis en natuur worden nog nieuwe onderwerpen behandeld. Maar ook nu nog aandacht besteden aan taal, schrijven, lezen en rekenen zorgen voor een goede start op de middelbare school. Vaak wordt er nu projectmatig of thematisch gewerkt om de overgang naar de brugklas gemakkelijker te maken.

NIET VERGETEN!

Groep 8

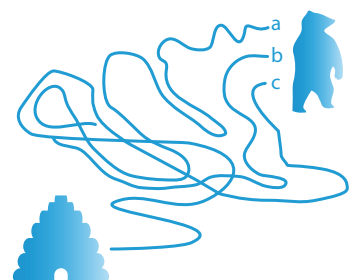
Cito-uitslag bekend.
Bespreek het op school.

Groep 8

Aanmelden bij de leukste middelbare school.

SPELLETJE

Via welke route komt de beer bij de korf?

April

week dag

week	dag	
		01 Kikker in je bill
		02
		03
		04
		05
		06
		07
		08
		09
		10
		11
		12
		13
		14
		15
		16
		17
		18
		19
		20
		21
		22
		23
		24
		25
		26
		27
		28
		29
		30 Koninginnedag

AARDRIJKSKUNDE

In groep 7 wordt aardrijkskunde thematisch aangepakt. Het gaat meer om inzicht dan om kennis. Het gebied is Europa. Thema's zijn bijvoorbeeld: recreatie, Europese samenwerking, landbouw en industrie, grondstoffenwinning en water en landschappen. Natuurlijk leren de leerlingen over de maatregelen die genomen zijn om land tegen water te beschermen. De leerlingen kunnen kaarten lezen: landschapskaarten, staatkundige kaarten en themakaarten. Ze leren ook gegevens uit die verschillende kaarten combineren en uitpuzzelen dat bijvoorbeeld woestijnen dunbevolkt zijn. Maar eind groep 8 kennen ze maar zo'n 300 topografische plaatsen. Wél met een beschrijving van de plaatselijke politiek, natuur, economie en geschiedenis erbij.

NIET VERGETEN!

Groep 8

Toegelaten op school van je keuze? Anders aanmelden in de tweede ronde. Kijk bij OCO welke scholen nog plek hebben.

SPELLETJE

Hoeveel sterren tel je?

Mei

week dag

week	dag	
		01 Dag van de Arbeid
		02
		03
		04 Dodenherdenking
		05 Bevrijdingsdag
		06
		07
		08
		09
		10
		11
		12
		13
		14
		15
		16
		17
		18
		19
		20
		21
		22
		23
		24
		25
		26
		27
		28
		29
		30
		31

GESCHIEDENIS

Geschiedenis is verdeeld in 10 tijdvakken: de tijd van de jagers en de boeren loopt tot 3000 vC, de tijd van de Grieken en Romeinen loopt tot 500 nC, de tijd van de monniken en ridders loopt tot 1000 nC, de tijd van de steden en staten tot 1500, de tijd van ontdekkers en hervormers tot 1600, de tijd van de regenten en vorsten tot 1700, de tijd van pruiken en revoluties tot 1800, de tijd van burgers en stoommachines tot 1900, de tijd van wereldoorlogen tot 1950 en daarna de tijd van televisie en computer. De laatste twee jaar wordt meestal de meest recente geschiedenis behandeld. Die is moeilijker te begrijpen. Ook wordt daarbij duidelijker dat de informatie afhankelijk is van de bron, van plaats, tijd en standpunt. Dat maakt de behandeling van de moderne geschiedenis abstract. Wat weten wij nog helemaal van de multiculturele samenleving, de verzorgingsstaat of globalisering. Nee dan de tachtigjarige oorlog, wat een prachtverhalen!

NIET VERGETEN!

Rond deze tijd krijgt groep 7 op sommige scholen de entreetoets.

Groep 8

Eind mei nog geen plek op een middelbare school? Neem gauw contact op met je basisschool, want hier gaat iets niet goed.

SPELLETJE

Zet de gelijkwaardige breuken bij elkaar

2/3

6/18

2/4

6/9

2/5

4/10

2/6

20/100

2/10

4/8

Juni

week dag

week	dag	
		01
		02
		03
		04
		05
		06
		07
		08
		09
		10
		11
		12
		13
		14
		15
		16
		17
		18
		19
		20
		21
		22
		23
		24
		25
		26
		27
		28
		29
		30

Wereld Milieudag

start zomer

Midzomernacht

EXPRESSIE

In groep 7 en 8 is expressie een fijne uitlaatklep. Muziek, dans, toneel, tekenen en handvaardigheid vragen om een persoonlijke expressie, die voor het oog van de groep op afkeur of bewondering kan rekenen. De groep is kritisch. Maar een goede zanger of toneelspeler is een aanwinst bij de eindmusical. En ook het decor is een belangrijke taak. Aan het einde van groep 8 kunnen de leerlingen werkstukken maken zoals posters, (fantasie) werktuigen of kleding. Ze kunnen met allerlei materialen werken. Ze snappen waar trends vandaan komen en kunnen de tijdgeest in kleding, reclame en kunst zien. Leerlingen kunnen eenvoudige muziekstukken zingen en op muziekinstrumenten spelen. Ze kennen verschillende soorten muziek en kunnen zelf gevoelens en verhalen in muziek, spel en dans vertellen. Ze kunnen een toneelspel schrijven, met rollen, situaties, speelvlak en toeschouwers. Dat wordt dus een mooie musical!

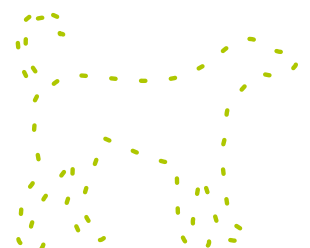

NIET VERGETEN!

- Afscheid groep 8
- Rapport

SPELLETJE

Verbind de puntjes

Juli

week dag

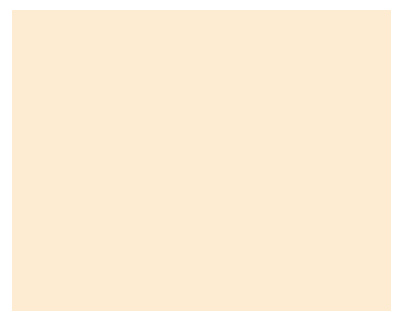
week	dag
	01
	02
	03
	04
	05
	06
	07
	08
	09
	10
	11
	12
	13
	14
	15
	16
	17
	18
	19
	20
	21
	22
	23
	24
	25
	26
	27
	28
	29
	30
	31

NAAR DE BRUGKLAS

De overgang van groep 8 naar de brugklas is vaak groot. Het helpt wel als er al broertjes of zusjes op de grote school zitten. De belangrijkste veranderingen zijn de nieuwe grote school, weer de kleinste zijn, een nieuwe klas met nieuwe groepsprocessen, de andere manier van lesgeven met steeds een nieuwe docent en de zelfstandige manier van leren. En dan ook nog: elke dag huiswerk! De school probeert het wennen makkelijker te maken met bijvoorbeeld de introductieweek om de klasgenoten te leren kennen en een vaste mentor. Er zijn leuke jeugdboeken over kinderen in de brugklas. Puzzel alvast de beste route uit om naar school te gaan. Oefen die ook een paar keer tijdens druk verkeer. Richt een goede werkplek in voor uw kind en laat hem die zelf schilderen. Laat zien dat hijzelf verantwoordelijkheid kan dragen. Na een week of zeven hebben de meeste brugklassers hun draai gevonden. De ergste vermoeidheid is dan ook voorbij. Neem als het niet goed gaat contact op met de mentor.

NIET VERGETEN!

WIST JE DAT...

...als je alle zenuwen in je lichaam achter elkaar legt, je een slinger van 72 km lang krijgt?

Basisschool ABC

Zeker aan het eind van de basisschool komen er allemaal nieuwe dingen op u af. Dus voor leuke dingetjes, handige dingetjes en uitleg van begrippen heeft OCO voor u als basisschoolouder een Basisschool-ABC gemaakt.

de wat oudere kinderen, met combinaties met cursussen in buurthuizen of sportclubs in de buurt en meer vrijheid. Spreek u wel even door onder wiens verantwoordelijkheid de vrijheid valt: daarover bestaan verschillende meningen. U kunt de behoeftes van uw kind bespreken met de leiding en de ouderraad. Misschien zijn er wel meer kinderen met dit probleem. U kunt voor BSO bij uw school informeren, maar u kunt ook kijken op www.kinderopvang-amsterdam.nl, waar de BSO's per stadsdeel staan vermeld.

B Basisschooladvies

In het basisschooladvies staat welke opleiding volgens de basisschool het meest geschikt is voor uw kind. De basisschool heeft uw kind tijdens zijn schooltijd gevolgd en allerlei toetsen afgenomen. Op basis van deze informatie met daarbij het oordeel van de leerkracht over werkhouding, motivatie en zelfstandigheid van uw kind stelt de school het basisschooladvies op. In Amsterdam bepaalt het basisschooladvies bij welke school u uw kind mag aanmelden. Dat mag maar bij één middelbare school en die school moet precies dat schooltype hebben als op het basisschooladvies staat. Als er bijv staat: havo/vwo, dan kunt u uw kind niet op het gymnasium aanmelden. Als er staat vmbo-t/havo dan kan uw kind niet naar een school met alleen vmbo.

In december/januari van groep 8 geeft de school het definitieve schooladvies af. Vaak wordt het advies toegelicht in een gesprek. Als het goed is, heeft de school u al begin groep 7 aangegeven welk schoolniveau uw kind het beste aankan: praktijkonderwijs, vmbo, havo of vwo. U heeft daar vast ook uw visie over gegeven.

Als u het oneens bent met het basisschooladvies, kunt u daar met de basisschool over spreken. Als u er samen niet uitkomt, kunt u uw zaak voorleggen aan de het informatiepunt kernprocedure van de gemeente Amsterdam: 020 251 81 51. Doet u dit tijdig, omdat de aanmeldperiode kort is en u het voor sluiting geregeld moet hebben.

Brugklas

De eerste jaren van het voortgezet onderwijs (vo) heten de brugklas of brugperiode, omdat ze de brug vormen tussen de basisschool en het voortgezet onderwijs. In de brugperiode, die één, twee of soms wel drie jaar duurt, wordt gekeken welke schoolsoort het beste bij leerlingen past. De school is vrij in de manier waarop ze de klassen indeelt. Vaak gebeurt dit door leerlingen die hetzelfde schooladvies hebben, bij elkaar te zetten. Zo'n brugklas, met bijvoorbeeld alleen gymnasiumleerlingen, noem je een homogene brugklas. In heterogene brugklassen zitten alle niveaus bij elkaar. Op een school met 'dakpanklassen' zitten twee niveaus in één brugklas, bijvoorbeeld vmbo-t/havo of havo/vwo.

Buitenschoolse opvang (BSO) / Voor- en Naschoolse opvang (NSO)

Buitenschoolse opvang is opvang van kinderen in de leeftijd van de basisschool vóór en/of na schooltijd, tijdens studiedagen van leraren en in de vakanties. Buitenschoolse opvang is bedoeld voor kinderen tussen de vier en twaalf jaar. Met ingang van het schooljaar 2007-2008 zijn scholen verplicht om de aansluiting met de buitenschoolse opvang te organiseren als ouders daar om vragen. Soms vinden kinderen van 10 jaar en ouder zichzelf te groot voor de BSO. Ze vinden de spelletjes te kinderachtig. Ze vinden dat er niet meer op ze gepast hoeft te worden. Sommige BSO's hebben een aangepast programma voor

C Capaciteitenonderzoek (CAP)

Kinderen die in het begin van groep 8 een LAT (leerachterstandtoets) hebben gedaan en waarbij een grote leerachterstand is gemeten, worden vaak verder getoetst. Met de capaciteitstoets (CAP) wordt de IQ getest om antwoord te geven op de vraag of het IQ van het kind de oorzaak is van de achterstand. Als het IQ beneden een bepaalde waarde wordt gemeten, kan een kind naar het praktijkonderwijs. Alleen leerlingen die op minimaal twee van de vier leergebieden een achterstand hebben van 25% of meer moeten meedoen aan het capaciteitenonderzoek. Dus leerlingen die maar op één leergebied een grote achterstand hebben, komen niet in aanmerking. Een intelligentietest bestaat altijd uit een aantal onderdelen waaronder een verbaal deel, een rekenkundige deel en een deel dat het ruimtelijk inzicht meet. Uit die test komt een IQ en aan de hand van de criteria voor praktijkonderwijs en leerwegondersteuning (lwoo) kan worden bepaald welk vervolgonderwijs het beste aansluit bij deze leerling. Als blijkt dat het kind het beste naar een vmbo school met lwoo kan, volgt vaak ook de Sociaal-Emotionele Test (SEM).

Cito-toets / eindtoets

In groep 8 wordt de Cito-toets afgenomen. De Cito-toets is gericht op het kennisniveau van groep 8. Omdat kinderen met een advies voor praktijkonderwijs of leerwegondersteunend onderwijs (lwoo)

niet op kennisniveau van groep 8 zitten maar één of twee niveau's lager, doen deze kinderen niet mee met de Cito-eindtoets. De Cito-toets bevat opgaven op het gebied van taal, rekenen/wiskunde, studievoordigheden en eventueel wereldoriëntatie. De Cito-toets meet wat kinderen hebben geleerd in acht jaar basisonderwijs. Voor Taal maakt uw kind 100 vragen, voor Rekenen-Wiskunde 60 en voor Studievoordigheden 40. Het zijn allemaal meerkeuzevragen. Voor leerlingen met een handicap of leerlingen met dyslexie, zijn er aanpassingen van de Cito-toets mogelijk. Voor kinderen die tijdens de toetsen ziek waren, is er een inhaaltoets.

De afname van de Cito-toets duurt drie ochtenden en vindt meestal plaats begin februari. Cito kijkt de toetsen na. Ongeveer 4 weken later worden de uitslagen aan de school gestuurd. Voor elke leerling het zogeheten Leerlingrapport, met daarop zijn of haar scores op de Cito-eindtoets. De uitslag van de Cito-eindtoets is een score tussen 500 en 550. Zodra de uitslag van uw kind bekend is, bespreekt de leerkracht van de basisschool die uitslag met u. Daarbij legt de leerkracht de Cito-score ook naast het basisschooladvies. De school krijgt ook informatie over hoe groep 8 als geheel heeft gescoord ten opzichte van andere vergelijkbare scholen. De school beslist of ze de ouders hierover informeert. Basisscholen kunnen de toets gebruiken om hun schoolresultaten te vergelijken met andere scholen.

Contact met de school

Als uw kind naar school gaat en daar veel uren doorbrengt, vindt een deel van de opvoeding plaats op de school. Het opvoeden wordt een gezamenlijke taak. Het is dan ook belangrijk dat de manier waarop de school met kinderen omgaat en de sfeer die er heerst, past bij uw opvoedstijl. Waarschijnlijk heeft u daar bij de keuze van de school al naar gekeken. Een goede verstandhouding met de leerkracht en de leiding draagt eraan bij om ook gaandeweg op dezelfde lijn te blijven. Het is prettig om samen met de leerkracht de ontwikkeling van uw kind te kunnen bespreken. Het is belangrijk om elkaars deskundigheid te respecteren: u praat vanuit uw deskundigheid als opvoeder en de leerkracht vanuit zijn of haar deskundigheid als lesgever. Zo kunnen jullie over bijvoorbeeld een karaktertrek verschillen van oordeel en beiden goed geobserveerd hebben. Een kind laat zich in een gezin soms op een andere manier zien dan in een klas. Voldoende contact en openheid van beide kanten, zal de gezamenlijke – ingewikkelde! – opvoed-

taak een stuk makkelijker maken.

D DL/DLE

Didactisch Leeftijd (DL) is de leeftijd die een kind heeft in schoolmaanden. De DL wordt gemeten vanaf het begin van groep 3 en er worden alleen schoolmaanden (10 maanden per jaar) geteld. Begin groep 3 is een kind 0, oplopend tot 60 eind groep 8. De DLE is de Didactische Leeftijd Equivalent en dat is een soort meetlat waarop staat wat een kind gemiddeld op welke leeftijd al kan. Vervolgens leg je daar de kennis en vaardigheden van je eigen kind naast en dan zie je hoe 'oud' je kind is in zijn schoolontwikkeling. Een zeer gemiddeld kind is even oud in DLE als in DL. Een trager kind is jonger in DLE dan in zijn DL en een sneller kind is ouder in DLE. Bij een aantal Leerlingvolgsystemen wordt de DLE van een leerling genoteerd. Meestal houden scholen zich niet erg bezig met DLE: elk kind ontwikkelt zich in een eigen tempo. De school zal vooral de ontwikkeling van kinderen volgen en met lesmateriaal goed hierbij aansluiten. Het DLE is pas interessant als hieruit blijkt dat een kind gedurende langere tijd erg voor of erg achter is. Om in aanmerking te komen voor lwoo, extra begeleiding op de middelbare school, moet er tenminste in twee vakken een achterstand zijn van 1,5 jaar (15 maanden DLE-verschil).

Dyslexie

Dyslexie is een leerstoornis. Jongens hebben het vaker dan meisjes. Ongeveer 3% van de mensen heeft dyslexie. Dyslectische kinderen hebben moeite om van letters en woorden op papier klanken te maken. Er treedt geen automatisering op: voor een dyslectisch kind blijft ook een veelgelezen woord, een nieuw woord. Als een kind leert lezen, kun je de eerste aanwijzing krijgen dat het dyslectisch is. Opgepast echter voor te gemakkelijke diagnose van dyslexie bij verschillende oorzaken van leesmoeilijkheden. Signalen die op dyslexie kunnen wijzen: Achterlopen met lezen en spellen maar op andere terreinen wel goed meekomen. Extra oefening bij het lezen en spellen lijkt maar niet te helpen. Letters verwisselen die op elkaar lijken, zoals de d en de b. Namen van de week niet goed kunnen onthouden. Het verwarren van begrippen als gisteren, vandaag en morgen en links en rechts. Moeite met rijtjes uit het hoofd leren. Moeite met het leren van vreemde talen.

Een deskundig psycholoog of orthope-

dagoog kan de diagnose stellen. Sommige verzekeringen vragen om een specialist met BIG-registratie. Met een dyslexieverklaring kunnen kinderen op school hulpmiddelen krijgen, bijvoorbeeld bij het lezen of tijdens toetsen.

Dyscalculie

Dyscalculie is een rekenprobleem, een blinde vlek voor cijfers, rekenen en wiskunde. Bij kinderen met dyscalculie faalt het automatisme dat getallen van een bepaalde waarde voorziet. Naar schatting 3 tot 5 procent van de mensen heeft dyscalculie; in een klas van dertig leerlingen is dat er één. Over dyscalculie is veel minder bekend dan dyslexie, de talige variant. De stoornis komt meer bij meisjes dan bij jongens voor. Het is moeilijk te herkennen, maar een paar kenmerken komen vaak voor. In groep 7, als er veel nieuwe rekenstof wordt aangeboden, kan het plotseling duidelijk zichtbaar zijn. Kinderen (en volwassenen) met dyscalculie hebben vaak problemen met: tellen, getallen overslaan, niet de juiste volgorde weten; optellen en (vooral) aftrekken; omdraaien, zeggen 24, schrijven 42; inzicht in sommen; geheugen (zijn eerste deel rekensom al vergeten als ze bij het tweede deel zijn); traagheid. Ze hebben dan ook vaak een hekel aan rekenen.

E

Entreetoets

Eind groep 7 wordt op veel scholen de Entreetoets van Cito afgenomen. Hiermee wordt bekeken hoe ver uw kind is. Zijn er onderdelen waarmee uw kind misschien wat moeite heeft of juist voor loopt, dan kan de leerkracht de leerstof hierop afstemmen. De Entreetoets bestaat uit drie onderdelen: Taal, Rekenen-Wiskunde en Studievoordigheden. Per toets zijn er 16 taken en elke taak bestaat uit 20, 25 of 30 opgaven. De kinderen doen er een half uur tot drie kwartier over om een taak te maken. Meestal kost de totale toets vier tot zes dagdelen, maar scholen mogen er ook wat langer over doen. Als uw kind op één van de toetsdagen ziek is, dan kan de school hem of haar de opgaven op een ander moment laten maken. De opgaven in de Entreetoets gaan over de leerstof die de meeste kinderen hebben gehad. Alle opgaven zijn meerkeuzevragen. Cito kijkt de toetsen na en de school ontvangt ongeveer na drie weken de resultaten. De resultaten staan in een leerlingprofiel. Hierin staan "percentielen". In de kolom 'percentiel'

ziet u achter elk onderdeel een getal, bij Spelling bijvoorbeeld 68.

Dat betekent dat 32 procent van alle leerlingen die meededen aan de Entreetoets een hoger 'percentage goed' had en 68 procent een even hoog of een lager 'percentage goed'. Ook ziet u een kolom met sterretjes. De Romeinse cijfers daarboven kunt u –zeer globaal- vertalen naar schoolniveaus. Als de sterretjes onder elkaar staan zijn alle vaardigheden ongeveer op hetzelfde schoolniveau. U kunt met de leerkracht bespreken waaraan extra aandacht besteed moet worden. Vraagt u ook aan de leerkracht een indicatie van het schoolniveau. Pas in oktober levert Cito de precieze uitslag, omdat daarvoor eerst de scores van alle leerlingen in Nederland verzameld moeten zijn.

Eindtoetsen

In het laatste jaar van de basisschool, groep 8, krijgt uw kind meestal een eindtoets. In Amsterdam gebruiken de meeste scholen de eindtoets van het Cito. Dat is afgesproken in de kernprocedure, een afspraak tussen scholen en de gemeente. Met deze toets worden de leervorderingen van leerlingen getest. Maar er zijn ook toetsen die naar de leervorderingen én naar de motivatie en intelligentie van leerlingen kijken. Andere testen zijn bijvoorbeeld de ISI (Intelligentie, Schoolvorderingen, Interesse) en Nio (Nederlands intelligentietest voor onderwijsniveau) gecombineerd met SVL (School Vragen Lijst). De ISI-toets meet de kennis en aanlegfactoren. Meestal wordt alleen het intelligentiegedeelte afgenomen. Hierbij gaat het om de achterliggende intelligentiefactoren die als het ware de voorwaarden vormen om tot schools leren te kunnen komen. De Nio-toets meet ook het algemeen intelligentieniveau en wordt veel gecombineerd met de SVL. Deze laatste meet vooral de sociaal-emotionele vorderingen.

G

Gedragsproblemen

Gedragsproblemen zijn voor het kind zelf en voor de omgeving heel vervelend. Wanneer de gedragsproblemen gevolg zijn van persoonlijke omstandigheden kan het kind gaan praten met de vertrouwenspersoon op school. Hier kunnen de ouders wel of niet bij aanwezig zijn. Bij de vertrouwenspersoon kan over de problemen worden gepraat zonder dat iemand daar verder weet van heeft. Gedragsproblemen kunnen ook te maken hebben met een

stoornis, zoals ADHD. De remedial teacher op school kan hulp bieden bij het vaststellen van een stoornis en het vinden van een passende oplossing.

Huiswerk

In groep 7 en 8 krijgen kinderen vaak een beetje huiswerk mee, om vast te oefenen met thuis werken en plannen. Op school wordt vaak gewerkt met dagen weektaken om het zelfstandig werken te stimuleren. Als uw kind zijn taken niet afkrijgt op school kan hij ze mee naar huis nemen. Hoeveel huiswerk hij heeft hangt dan af van zijn niveau en tempo. Meestal is het maximaal 2 uur per week. Vaak leren kinderen ook hun werk te plannen met een agenda. Hoe plan je bijvoorbeeld een wat grotere taak zoals een werkstuk? Thuis kunt u hem rust geven om zijn werk te doen, samen keuzes maken en zijn tijd in helpen delen. Het is belangrijk om huiswerk te herhalen: je kent de hoofdsteden van Europa beter als je die zes dagen lang één keer opzegt dan op één dag zes keer. Tijdens de zomervakantie werk mee? Maak er iets leuks van met een planning, een plek om te werken en lekker wat aandacht.

I

Informatie doorgeven aan de middelbare school

De basisschool geeft informatie door aan de middelbare school waar uw kind zich heeft aangemeld. Hiermee kan de school zich een beeld vormen over uw kind, om te beslissen over zijn toelating. In Amsterdam wordt de informatie over een kind via een Elektronisch Loket ELKK doorgegeven aan de middelbare school. In ELKK vult de basisschool de onderwijskundige informatie over uw kind in het oki-doc (onderwijskundig document) in: het basisschooladvies, cito-score, leer- en toetsresultaten, zittenblijven, maar ook gedrag en soms thuissituatie. U kunt dit altijd inzien. U kunt er ook informatie uit laten schrappen en aan toevoegen. Op basis van deze informatie beslist de middelbare school of uw kind wel of niet wordt geplaatst. Omdat in ELKK informatie van individuele leerlingen wordt opgeslagen, valt het onder de wet bescherming persoonsgegevens. Een half jaar na de overstap van de leerlingen worden bijna alle gegevens in ELKK vernietigd. Een klein deel wordt –anoniem- bewaard om de onderwijs-carrières van leerlingen te kunnen volgen.

Intern begeleider

De intern begeleider ('IB-er') is een leerkracht die veel weet van leer- en gedragsproblemen. Hij begeleidt leerkrachten in het bijhouden en verwerken van leerresultaten van kinderen. Ook helpt de IB-er de leerkrachten in hun omgang met leerlingen die extra zorg nodig hebben. De IB-er werkt dus niet zelf met kinderen, maar organiseert de hulp binnen en buiten de school en ziet erop toe dat dit goed verloopt. Als u zich zorgen maakt over de ontwikkeling van uw kind, kunt u dat met de leerkracht bespreken. De IB-er kan helpen met het uitzoeken van het probleem, extra lesmateriaal of hulp bij het leren.

K

Kernprocedure

In Amsterdam heeft de gemeente afspraken gemaakt met de schoolbesturen van basisscholen en middelbare scholen over de aanmelding: de kernprocedure. Alle Amsterdamse scholen hebben toegezegd zich te houden aan de afspraken van de kernprocedure. Als u het niet eens bent met de gang van zaken, kunt u uw zaak voorleggen aan een commissie van schoolbesturen en gemeente. Deze hoort in zo'n geval ouders en school en kan een bindende uitspraak doen. (tel: 020 251 81 51 e-mail: kernprocedure@dmo.amsterdam.nl)

In de kernprocedure staat dat een leerling zich maar op één middelbare school mag aanmelden. Daarvoor moet het kind zijn officiële aanmeldformulier gebruiken, dat hij van de basisschool heeft gekregen.

Een kind mag zich alleen aanmelden op een school die past bij het schooltype uit het basisschooladvies. Een leerling moet zich voor een bepaalde datum aanmelden. De middelbare school besluit over de aanmelding. Dat besluit wordt voor een vastgestelde datum meegedeeld. Bij te veel aanmeldingen wordt er geloot. Als uw kind afgewezen is, kan hij in de tweede ronde een nieuwe school kiezen die beter past. Overlegt u vooraf met deze school over de punten van afwijzing van de vorige. Het is verstandig een goede tweedekeus-school achter de hand te hebben die vorig jaar in de tweede ronde nog plek had. De kernprocedure kent een stappenplan met data dat vanaf november gepubliceerd wordt in de schoolkeuzegids voortgezet onderwijs van de gemeente Amsterdam en op de website van OCO. In januari verschijnt de Parool Scholengids met OCO-informatie. Hierin staan bijvoorbeeld de lotingen van vorig jaar en de speciale aanmeldregels van een school, zoals een extra intakegesprek over motivatie.

Klachtenprocedure of klachtenregeling

Bij een goede communicatie in de school hoort duidelijkheid over de weg die bewandeld wordt als ouders een klacht hebben. Daarom heeft iedere school een klachtenprocedure of klachtenregeling. Deze staat in de schoolgids. Klachten kunnen bijvoorbeeld gaan over de begeleiding van een kind, de toepassing van strafmaatregelen, pesten, agressie of seksuele intimidatie. Als u een klacht heeft, is de eerste stap een gesprek met de leerkracht of de directie. U kunt zich ook melden bij een vertrouwenspersoon binnen de school. Als dit niet helpt, kunt u schriftelijk een klacht indienen bij het bevoegd gezag (schoolbestuur). U krijgt dan een bevestiging van ontvangst en er zal een officiële klachtenprocedure in werking worden gesteld. Het bevoegd gezag heeft een onafhankelijke klachtencommissie ingesteld die de klacht zal behandelen. Over de resultaten hiervan zult u op de hoogte worden gebracht. Een klachtenprocedure is vaak niet leuk: geef de school de kans om iets met uw opmerking te doen, voordat u een klachtenprocedure start.

Kledingvoorschriften

Een school mag kledingvoorschriften vaststellen en daarmee bepaalde kleding verbieden. Hieraan zijn voorwaarden verbonden: de voorschriften mogen niet discriminerend zijn; ze mogen de vrijheid van meningsuiting niet aantasten en ze moeten bij iedereen bekend zijn. Het bijzonder onderwijs, bijvoorbeeld een katholieke school, mag eisen stellen met een beroep op hun geloof. De kledingvoorschriften moeten in de schoolgids staan, zodat iedereen ze van tevoren heeft kunnen lezen. De medezeggenschapsraad moet instemmen met de kledingvoorschriften.

Kopklas

Kopklassen zijn bedoeld voor leerlingen die aan het eind van groep 8 het Nederlands onvoldoende beheersen om door te stromen naar een vmbo, havo of vwo, terwijl ze dat niveau verder wel aankunnen. De kopklas is een brug van één jaar tussen groep 8 en klas 1 van de middelbare school. De kopklassen zijn meestal gehuisvest in een scholengemeenschap, maar horen bij de basisschool. Na de kopklas is de leerling vrij om voor elke middelbare school te kiezen. Een kopklas heeft meestal één groepsleerkracht en ongeveer 15 leerlingen in een groep. Nederlandse taalbeheersing is het belangrijkste vak, maar ook de andere vakken zoals rekenen,

wereldoriëntatie, Engels en gymnastiek worden bijgehouden. De kopklassen zorgen ervoor dat kinderen later niet de rekening gepresenteerd krijgen van een wat zwakkere taalbasis. Taal is van belang bij het leren van alle andere vakken.

Kwaliteit van onderwijs

Vroeger lag de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van onderwijs vooral bij de overheid en speelde de Onderwijsinspectie hierin een dwingende, controlerende rol. Sinds 2002 zijn scholen wettelijk zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van hun onderwijs. Dat betekent dat de taak van de Onderwijsinspectie ook is veranderd; deze beoordeelt de kwaliteit van het onderwijs nog wel, maar probeert scholen op eigen kracht de kwaliteit van het onderwijs te laten ontwikkelen. Dit doet de inspectie onder andere door scholen jaarlijks te bezoeken. Er wordt dan bijvoorbeeld gekeken of het onderwijs voldoende is afgestemd op de ontwikkeling van de kinderen, of er voldoende aandacht is voor creatieve en lichamelijke ontwikkeling, of de school veilig en schoon is en naar de begeleiding voor kinderen die extra zorg nodig hebben. Als de school het goed doet, krijgt deze 'basistoezicht'. Als de school een risico loopt, komt het onder 'aangepast toezicht'. Het onderzoek wordt afgesloten met een rapport, dat u kunt nalezen op de website van de Onderwijsinspectie (www.onderwijsinspectie.nl).

L

Leerachterstandentoets (LAT)

Als de basisschool denkt dat uw kind een grote leerachterstand heeft, wordt in het begin van groep 8 de Leerachterstandentoets (LAT) afgenomen. De LAT wordt afgenomen door Atlas en bestaat uit toetsen op vier leergebieden: technisch lezen, spellen, begrijpend lezen en rekenen. Er zijn twee versies van de LAT: een voor kinderen die vrijwel zeker naar het praktijkonderwijs doorstromen en een voor kinderen die waarschijnlijk vmbo met lwoo (leerwondersteunend onderwijs) gaan volgen. De LAT is bedoeld om kinderen te filteren die leerachterstanden hebben opgelopen door een laag IQ of problemen zoals faalangst, zwakke motivatie en concentratieproblemen. Leerlingen met een leerachterstand van meer dan 1,5 jaar komen mogelijk in aanmerking voor leerwondersteunend onderwijs (lwoo), bij meer dan 3 jaar leerachterstand voor praktijkonderwijs.

Om uit te zoeken waardoor de leerachterstand is ontstaan wordt nog een IQ-test (CAP) afgenomen en als dat niets uitwijst de Sociaal-Emotionele test (SEM). Deze testen kunnen het best in de herfst afgenomen worden, zodat de uitslag op tijd bekend is voor het basisschooladvies.

Leerlingdossier / onderwijskundig rapport

Het leerlingdossier is een dossier dat de basisschool bijhoudt over uw kind. Het dossier bevat administratieve gegevens, een onderwijskundig rapport en soms ook een psychologisch rapport. De gegevens in het leerlingdossier zijn strikt vertrouwelijk. De gegevens uit het administratieve deel van het leerlingdossier worden gebruikt voor de leerlingenadministratie op school. Het gaat om gegevens zoals: de inschrijving en uitschrijving op school; eventuele afwezigheid van uw kind; adresgegevens; gegevens die nodig zijn voor betalingen. Het onderwijskundig rapport is het belangrijkste onderdeel uit het leerlingdossier. Het rapport geeft inzicht in de leervorderingen van een leerling, zijn houding, het schooladvies en eventuele aandachtspunten. De invulling van het rapport is niet wettelijk vastgelegd, maar bestaat bijvoorbeeld uit notities van besprekingen over uw kind door het schoolteam; notities van gesprekken die de school met u heeft gevoerd over uw kind; verslagen van speciale onderzoeken; toetsuitslagen en rapportgegevens; resultaten van extra hulp aan uw kind en plannen hiervoor. Soms zijn ook notities van leraren toegevoegd over de sociale en emotionele ontwikkeling van uw kind, zijn werkhouding en taakaanpak. U kunt het dossier altijd inzien, maar u moet er wel om vragen. Het onderwijskundig rapport wordt vernietigd binnen twee jaar nadat een leerling van school is. In Amsterdam wordt de informatie over een kind via een Elektronisch Loket ELKK doorgegeven aan de middelbare school.

Leerlingvolgsysteem

Een leerling moet op school steeds nieuwe dingen leren. Om de vorderingen van kinderen bij te houden, wordt op veel scholen gebruik gemaakt van een leerlingvolgsysteem (LVS). In een leerlingvolgsysteem wordt bijgehouden hoe uw kind zich in de hele basisschooltijd ontwikkelt: of het voldoende nieuwe dingen leert en ook sociaal voldoende vorderingen maakt. Maar ook over het concentratievermogen van een kind of zijn omgang met het gezag van de leerkracht. Een leerlingvolgsysteem kan verschillende vormen hebben. Het kan

door middel van een speciale serie toetsen die door de kinderen wordt gemaakt, of door rapportages die de leerkracht opstelt. De school kan zelf kiezen welke methode wordt toegepast. Het doel van het leerlingvolgsysteem is om achterstanden en leerproblemen tijdig op te sporen, waardoor er sneller kan worden ingegrepen. Ouders mogen het leerlingvolgsysteem van hun kind inzien; u moet er wel om vragen.

Leerplicht

Zodra een kind vijf jaar is geworden, is het leerplichtig. Dat betekent dat een kind van vijf jaar of ouder naar school moet tot en met mbo-, havo- of vwo- diploma of totdat hij 18 jaar wordt. Op de ouders rust de verplichting ervoor te zorgen dat hun kind elke dag naar school gaat. De leerplichtambtenaar zal na een melding van ongeoorloofd verzuim eerst onderzoeken wat er aan de hand is en afspraken maken, zodat het verzuim stopt. Als ouders of leerlingen geen gehoor geven aan de waarschuwing/aanwijzigingen van de school en de leerplichtambtenaar kan een proces-verbaal worden opgemaakt. Na een proces-verbaal beoordeelt justitie wat de beste maatregel is. Dat kan bijvoorbeeld een boete, een spijbelleerstraf, een opvoedcursus of andere extra hulp zijn. Het doel van de maatregelen is altijd om de leerling weer terug te krijgen op school.

Leerstoornis

Een leerstoornis is een handicap die het leren bemoeilijkt. Het is iets anders dan een leerprobleem, waarbij kinderen prima kunnen leren alleen extra aanmoediging of wat meer tijd nodig hebben. Bij een leerstoornis blijft leren hoe dan ook lastig. Meestal heeft dit te maken met een afwijking aan een bepaalde vaardigheid – zoals lezen of rekenen – terwijl het kind verder prima functioneert. De bekendste voorbeelden van leerstoornissen zijn dyslexie (leesstoornis), dyscalculie (rekenstoornis) en niet-verbale stoornissen. Deze zijn niet te genezen, dus is het belangrijk dat een kind ermee om leert gaan. De school kan hierbij helpen.

Lesuitval/vrije tussendagen

Als een leerkracht ziek is, probeert de school in de eerste instantie een invaller voor de klas te vinden. Soms is er binnen de school geen invaller beschikbaar. Dan kunnen kinderen over andere klassen worden verdeeld.

Naast de vakanties mogen scholen zelf een aantal dagen per jaar vrij roosteren

voor bijvoorbeeld scholingsbijeenkomsten of overleg. Daarnaast geven scholen, als gevolg van de ADV-regeling (arbeidsduurverkortings) voor de leerkrachten een aantal dagen of dagdelen vrij. De vakanties en extra vrije dagen worden altijd voor de aanvang van het nieuwe schooljaar vastgesteld door het schoolbestuur. Ze staan ook vermeld in het activiteitenplan van de school. De onderwijsinspectie moet het activiteitenplan goedkeuren.

Het is handig om alle vrije schooldagen meteen in uw agenda te zetten, zodat u tijdig plannen voor uw kind kunt maken.

Leerwegondersteund-onderwijs (lwoo)

Sommige leerlingen lukt het alleen om hun vmbo-diploma te halen met extra begeleiding. De school kan hen aanmelden bij een regionale verwijzingscommissie om ze in aanmerking te laten komen voor leerwegondersteund onderwijs. Deze commissie kijkt naar IQ, leerachterstand en sociaal-emotionele problemen en geeft de school per lwoo-leerling extra geld. Hoe dat geld wordt gebruikt, mogen scholen zelf weten. Voorbeelden van ondersteuning zijn extra hulp bij het lezen, kleinere, aparte klassen en zelfs tijdelijke opvang bij problemen thuis. Er wordt gezegd dat wanneer een school maar één lwoo-leerling heeft, ze met dit geld net de vergadering kunnen betalen waarin ze bespreken wat ze kunnen doen. Iets om op te letten als uw kind een lwoo-leerling is die een school voor voortgezet onderwijs moet kiezen!

M

Medezeggenschapsraad/GMR

U kunt als ouder meedenken en meebeslissen over de gang van zaken op school en het onderwijs. Hiervoor is er een speciaal orgaan, de Medezeggenschapsraad (MR). Elke school moet volgens de wet een MR hebben. In de MR zitten ouders en personeel van de school. Alle plannen die de school maakt, moeten aan de MR worden voorgelegd voor advies. Bij sommige onderwerpen moet de MR eerst instemmen, voordat het plan uitgevoerd kan worden. De MR mag ook ongevraagd zijn mening aan het schoolbestuur geven. De leden van de MR worden door middel van verkiezingen gekozen. Als u in de raad wilt, kunt u zich verkiesbaar stellen. Als de school onder een schoolbestuur valt dat meerdere scholen bestuurt, is er een Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR). De GMR

adviseert het schoolbestuur over het beleid voor alle scholen.

O

Ontevreden met het basisschooladvies?

Het basisschooladvies bestaat uit twee soorten beoordelingen: een beoordeling gebaseerd op leerresultaten en rapporten en een beoordeling gebaseerd op de verwachting van de leerkracht van de studiekansen van de leerling (sociaal-emotioneel, steun ouders e.d.). Deze twee beoordelingen leveren samen een advies op: bijvoorbeeld vmbo-t. Als u het niet eens bent met het basisschooladvies, lijkt het verstandig om deze twee beoordelingen los van elkaar met de school te bespreken. De eerste beoordeling kunt u naast de Cito-score leggen. Als het goed is, adviseren die beide hetzelfde schoolniveau. Over het tweede deel is tegenwoordig veel te doen. Hierbij wordt het karakter en de leefomstandigheden van de leerling meegenomen. De leerkracht hecht hier op basis van zijn ervaring en deskundigheid een waarde aan. Deelt u zijn bevindingen? En zijn er andere mogelijkheden denkbaar om met de specifieke omstandigheden van de leerling rekening te houden? Bijvoorbeeld een kleine, veilige school of stevige huiswerkbegeleiding? Doordat de verwachting van de leerkracht meegewogen moet worden met de leerresultaten en vervolgens teruggebracht tot één advies is een individuele benadering in de kernprocedure tot dusverre nauwelijks mogelijk. In een goede verstandhouding kunt u dit als ouders wel bespreken met de basisschool.

Uit onderzoek is gebleken dat gemiddeld in 60% van de gevallen het basisschooladvies afwijkt van de Cito-score. Door kinderen in hun schoolcarrière te volgen, is te constateren dat het basisschooladvies veel vaker goed gegeven is. Maar onderadvisering, wanneer het basisschooladvies te laag is en overadvisering, wanneer het basisschooladvies te hoog is, komt voor. Onderadvisering komt vooral voor bij de hogere adviezen vanaf vmbo-t en dit was in 2006 het sterkst zichtbaar bij leerlingen met een niet-Nederlandse achtergrond. Overadvisering komt vooral voor bij kinderen met een vmbo-advies.

Als u het niet eens bent met de gang van zaken, en u komt er met de basisschool niet uit, kunt u uw zaak voorleggen aan een commissie van schoolbesturen en gemeente. Deze hoort in zo'n geval ouders en school en kan een bindende uitspraak

doen. (telefoon: 020 251 81 51 e-mail: kernprocedure@dmo.amsterdam.nl)

Open dagen

Wanneer uw kind naar het voortgezet onderwijs gaat, zult u minder betrokken worden bij de school dan het geval was in het basisonderwijs. Uw kind gaat in het voortgezet onderwijs veel meer haar of zijn eigen gang. Voor u als ouder juist reden om gedegen kennis te maken met de school. Zodat u het vertrouwen krijgt dat uw kind daar goed zit. Belangrijk zijn de voorlichtingsdagen en de open dagen in januari. Tijdens de open dagen kunt u de scholen van binnen bekijken, zien met welke methodes gewerkt wordt, de sfeer proeven en vooral opmerken of uw kind zich op deze school op zijn/haar plaats zal voelen. Omdat op de open dagen de scholen zich van hun beste kant laten zien, kan het goed zijn om als ouder ook tussendoor eens de school binnen te lopen. U kunt ook een afspraak maken met de brugklascoördinator van de school. Soms heeft een school voorlichtingsavonden voor ouders. Op zo'n avond hoort u hoe het onderwijs is ingericht en waar de school nadruk op legt.

Zit uw kind eenmaal op de school van zijn of haar keuze, dan is er aan het begin van het jaar op de meeste scholen een informatieavond voor ouders en verzorgers van brugklasleerlingen. Na een algemeen gedeelte gaan meestal de ouders en verzorgers naar de klas waar hun kind zit. De mentor zal vertellen wat er zoal in het komende jaar gaat gebeuren. En u kunt uw vragen te stellen en uw eerste indrukken te verwoorden. Met de andere leerkrachten van uw kind kunt u kennismaken via een afspraak op de rapportavond of via een aparte afspraak wanneer u daar aanleiding toe ziet.

Ouderovereenkomst/ouderbijdrage

Scholen mogen ouders vragen aan bepaalde activiteiten mee te betalen: de zogenaamde ouderbijdrage. Hiervan worden extra activiteiten bekostigd, zoals het Sinterklaasfeest, schooltuinen of uitstapjes. De hoogte van het bedrag varieert per school. Sommige scholen vragen een bedrag per jaar, andere vragen per keer geld voor een bepaalde activiteit, of beide mogelijkheden worden gecombineerd. Het is belangrijk om te weten dat de ouderbijdrage vrijwillig is. De school mag uw kind niet weigeren of van school sturen als u de bijdrage niet of slechts gedeeltelijk wilt of kan betalen. Wel kan de school uw kind uitsluiten van deelname aan activiteiten

waarvoor u niet heeft betaald. De school moet in die uren dan voor vervangend onderwijs zorgen. Indien u een 'overeenkomst ouderbijdrage' heeft gesloten met de school, moet u de ouderbijdrage wel betalen. Dit komt voornamelijk voor op scholen voor speciaal onderwijs. De school moet altijd duidelijk maken wat er met het geld van de ouderbijdrage gebeurt.

Ouderraad

De ouderraad regelt de participatie van ouders op de school. In de ouderraad zitten alleen ouders, die door ouders worden gekozen. De ouderraad helpt bij zaken die niet direct met het onderwijs te maken hebben, zoals de sportdag of feesten. Aangezien het bijna altijd om activiteiten gaat die uit de vrijwillige ouderbijdrage betaald moeten worden, beheert de ouderraad deze pot namens de MR. De ouderraad werkt ook nauw samen met de MR.

Pesten

Plagen mag wel, pesten niet. Maar wanneer is het nog plagen en wanneer wordt het pesten? Plagen gebeurt vaak spontaan, het duurt niet lang en is onregelmatig. Bij plagen zijn kinderen gelijk aan elkaar, is er geen machtsverhouding. De ene keer plaagt de een, de andere keer plaagt de ander. Plagen levert geen blijvende emotionele of lichamelijke schade op. Van pesten is sprake wanneer een kind herhaaldelijk het mikpunt is van pesterijen en langdurig blootstaat aan doelgericht, negatief gedrag van een of meer kinderen. De pestkop wil pijn doen of kwetsen. Het gepeste kind zal zich eenzaam, verdrietig, onzeker en bang gaan voelen.

Bijna alle scholen hebben een pestprotocol om pesten zoveel mogelijk tegen te gaan. Als ouder kunt u hiernaar vragen. Als uw kind gepest wordt is het goed om hier met de leerkracht of leiding over te praten, zodat u uw kind hierin zo goed mogelijk kunt steunen. Ook als uw kind zelf pest, is het goed om er met de school over te praten.

P

Privacy

Nederlanders houden graag de gordijnen open, maar de vraag is hoe ver dat moet gaan. Door het gebruik van internet is dit de laatste jaren een veelbesproken onderwerp - ook op scholen. In het enthousiasme om een aantrekkelijke website van de school te maken, worden er bijvoorbeeld

foto's van leerlingen geplaatst, van sinterklaas- of kerstvieringen of schoolreisjes. Soms met namen, leeftijden en telefoonnummers. Of neem bijvoorbeeld de elektronische dossiers van uw kind, die met de middelbare school worden uitgewisseld. Als ouder heeft u het recht om aan te geven hoever u vindt dat dit mag gaan. De Wet Bescherming Persoonsgegevens stelt regels aan het verzamelen van persoonsgegevens, ook binnen het onderwijs. Een van de regels is, dat ouders op de hoogte moeten worden gebracht van wat scholen doen. Iedere basisschool is dus wettelijk verplicht om ouders te vertellen welke gegevens worden verzameld en verspreid en waarom. U kunt hier dus gerust vragen over stellen aan de school en aangeven wat u wel en niet aanvaardbaar vindt. Ook heeft u het recht om onjuiste gegevens in het dossier van uw kind te verbeteren of inzage aan derden te weigeren.

Probleem bespreken

Ouders vinden het vaak moeilijk om een probleem op school te bespreken en hopen dat er vanzelf een oplossing komt. Om escalatie te voorkomen is het beter om een probleem in een vroeg stadium te bespreken. De volgende stappen kunnen daarbij worden gezet:

1. Spreek de juiste persoon aan, het personeelslid dat het meest direct betrokken is. In de meeste gevallen is dit de leerkracht.
2. Wacht niet te lang met het melden van het probleem. Leerkrachten zijn namelijk afhankelijk van de signalen die zij van ouders ontvangen. Wanneer een leerkracht op de hoogte is, kan hij/zij nadenken over een oplossing.
3. Maak een afspraak om het probleem wat uitgebreider te bespreken.
4. Geef helder aan wat het probleem is. Beperk u tot hoofdzaken, vermijd details.
5. Voorkom machtsongelijkheid. De leraar met wie u praat is een deskundige op onderwijsgebied. U bent een deskundige op het gebied van het opvoeden van uw kind. Het is goed als u beiden elkaars deskundigheid erkent.
6. Bedenk mogelijke oplossingen. Let er daarbij wel op dat u niet op de stoel van de leerkracht gaat zitten door te vertellen hoe hij/zij te werk moet gaan.
7. Maak, als u er samen niet uitkomt, gebruik van een onafhankelijk persoon. Soms kunnen de emoties tijdens het gesprek hoog oplopen. Dan kan het verstandig zijn om samen af te spreken een neutraal, onafhankelijk persoon aanwezig te laten zijn bij uw gesprek.
8. Hou bij wat is afgesproken. Een kort

verslag van elk gesprek dat door beide partijen voor gezien getekend wordt, is wel zo handig. Er kunnen dan geen misverstanden ontstaan over wat is besloten.

R

Rapport / verslag

Twee of drie keer per jaar krijgt uw kind een rapport of verslag mee naar huis. Het staat de school vrij hoe ze de leerresultaten van de leerlingen weergeeft, bijvoorbeeld met bolletjes, met cijfers, met letters of in woorden. Veel scholen maken gebruik van het leerlingvolgsysteem van Cito. Dit is best een moeilijke waardering: A, B en C gaan met stappen van 25%, maar D staat voor 15 % en E voor 10 %. De percentages verwijzen naar de omvang van de groep kinderen met die score in Nederland. Zo staat het C-niveau voor 'nét voldoende, maar onder het landelijk gemiddelde'. Het is belangrijk om te weten hoe je de rapporten moet lezen. Wanneer is het rapport een signaal om een afspraak te maken met de leerkracht?

- als je niet goed weet hoe je het rapport moet lezen of interpreteren
- als er een plotselinge terugval is, terwijl je kind eerder juist steeds hetzelfde niveau hield
- als je niet weet of het rapport het kind alleen met zichzelf vergelijkt of met een landelijke norm. Zonder vergelijkende norm kan het onaangename verrassingen geven. Een kind kan het voor zichzelf prima doen, een gestage ontwikkeling doormaken en daarom mooie rapporten krijgen. Ten opzichte van de gemiddelde leerling is hij echter misschien langzaam en dat zie je er dan niet aan af. Zo kun je in groep 8 een veel lager schooladvies krijgen, dan je op grond van de altijd mooie rapporten had verwacht.
- als je kind veel op C-niveau scoort. Het C-niveau van Cito bestrijkt namelijk een heel breed gebied.

Bespreek het rapport thuis met je kind. Vergelijk het rapport dan juist niet met andere kinderen, maar met het eigen rapport van de vorige keer. Daar kan het kind zelf wat mee.

Remedial teacher

Iedere school heeft een of meerdere remedial teachers. Meestal zijn dit leerkrachten van de school. De remedial teacher helpt kinderen die leerstoornissen of gedragsproblemen hebben en daardoor lager of hoger presteren dan andere kinderen. De

remedial teacher geeft zulke kinderen extra lessen, zorg en aandacht en kan ouders informeren en adviseren over de problemen van hun kind.

Rugzakje

Ouders van kinderen met een handicap of ernstige leerproblemen, kunnen ervoor kiezen om hun kind naar een gewone basisschool te laten gaan in plaats van een school voor speciaal onderwijs. Ouders kunnen extra geld aanvragen voor de begeleiding en spullen die hun kind nodig heeft op school. Dat geld noemt men 'het rugzakje'. Het geld wordt niet aan de ouders, maar aan de school gegeven. Het ligt voor de hand dat scholen goed nadenken over welke kinderen zij wel en welke kinderen zij niet gericht kunnen opvangen. Hiervoor moet iedere school een 'Zorgprofiel' maken. Daarin staat aangegeven welke problematiek de school denkt aan te kunnen en voor welke situaties (nog) geen zorg kan worden geboden. Dit Zorgprofiel kunt u bij de school inzien. Als u informatie over het rugzakje wilt, of het rugzakje aan wilt vragen, kunt u zich richten tot het Regionaal Expertisecentrum (REC). Deze organisatie beslist over toekenning van rugzakjes.

Er zit wel veel papierwerk aan vast, maar hierbij kunt u hulp krijgen.
www.recbovenamstel.nl

RVC

Een leerling die mogelijk in aanmerking komt voor leeuwondersteunend onderwijs (lwoo) of praktijkonderwijs moet daarvoor een beschikking hebben van de regionale verwijzingscommissie (rvc). Alleen voor leerlingen met een beschikking ontvangen de scholen aanvullende bekostiging van de rijksoverheid. Deze commissie beoordeelt de toelaatbaarheid aan de hand van een dossier. De middelbare school moet de beschikking aanvragen.

S

Schorsing

Het schoolbestuur van de basisschool bepaalt in welke situatie(s) een leerling wordt geschorst. Als het goed is, staan de regels in de schoolgids. Het schoolbestuur moet eerst praten met de ouders en de leraar van het kind. De duur van de schorsing is hooguit vijf schooldagen. Omdat de leerling leerplichtig is, moet een school altijd huiswerk meegeven. Als u het niet eens bent met de schorsing, kunt u schriftelijk een klacht indienen bij de school. De

school moet hier binnen vier weken schriftelijk op reageren. Daarna kunt u eventueel nog naar de rechter stappen.

Schoolbestuur en directie

Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor alles wat er op school gebeurt en maakt de toekomstplannen. Zo houdt het bestuur zich bezig met het personeelsbeleid, het toelatingsbeleid en de inhoudelijke kant van het onderwijs. Ook is het bestuur verantwoordelijk voor de financiële zaken. Alle beslissingen worden wel overlegd met de directie en de medezeggenschapsraad. Tegenwoordig is het schoolbestuur niet meer zo afhankelijk van allerlei regels uit Den Haag als vroeger en heeft het als taak gekregen om zichzelf te verantwoorden aan ouders en leerlingen. Vaak heeft een schoolbestuur meerdere scholen. De dagelijkse leiding van de school ligt in handen van de directeur. Vaak is er ook een adjunct-directeur.

Schoolgids en schoolplan

De meeste informatie over de school is te vinden in de schoolgids; alle praktische regels van de school, de organisatie van de school, de visie op onderwijs, de rol van ouder en nog veel meer. Ieder jaar verschijnt er een nieuwe schoolgids. De onderwijsinspectie ziet erop toe dat scholen schoolgidsen uitbrengen en dat alle informatie erin opgenomen is. De meeste vragen die u heeft, zullen in de gids beantwoord worden.

De doelen die de school voor de langere termijn heeft, staan in het zogenaamde schoolplan. Iedere school stelt een keer per vier jaar zo'n plan op, waarin aangegeven is wat de school voor de komende vier jaar voor ogen heeft. Dit kan gaan over zaken als huisvesting, verbouwingen of nieuwe lesmethodes die worden ingevoerd. U mag het schoolplan inzien en kunt het gewoon opvragen bij de directie van de school.

Schoolkamp

Soms al in groep 7 maar meestal in groep 8 gaat de hele klas op kamp. Drie tot vijf dagen weg, ergens in de natuur. Net als een excursie of sportdag maakt het schoolkamp deel uit van het verplichte lesprogramma. Het is heel spannend. Met een groepje slapen in een tent of op een slaapzaal, bonte avond, speurtocht, vossenjacht, sporten, samen eten, laat naar bed. Het ene kind vindt het allemaal geweldig en het andere vindt het eng. Als uw kind er erg tegenop ziet, spreekt u er dan eens over met de leerkracht. Die is wel wat gewend en weet vast een oplossing.

Schoolkosten

Onderwijs wordt in Nederland door de overheid betaald uit belastinggelden. Voor een leerling krijgt de basisonderwijs ongeveer vierduizend euro per jaar. Het aantal leerlingen dat de school bezoekt, is bepalend voor de hoogte van het bedrag dat de scholen voor het onderwijs ontvangen. Wel wordt rekening gehouden met de achtergrond van leerlingen en ouders. Een school met veel leerlingen waarvan de ouders laag opgeleid zijn ontvangt meer middelen. Daarom wordt bij de inschrijving gevraagd naar de nationaliteit en de hoogst genoten opleiding van de ouders. In verband met de overheidsmiddelen zal bij de inschrijving op school worden gevraagd naar het sfi-nummer van uw kind. Schoolgaande kinderen kosten ouders ook geld. De gemeente geeft daarom vergoedingen aan ouders van kinderen uit minimahuishoudens. Dit heet de Scholierenvergoeding. De regeling is voor leerlingen in het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs. De vergoeding kan gebruikt worden voor schoolkosten en kosten voor sportieve- en culturele activiteiten.

Schooltijden

Basisscholen hebben sinds 1 augustus 2006 meer vrijheid gekregen om de indeling van de onderwijstijd over de acht schooljaren vast te stellen. Iedere leerling moet over acht schooljaren tenminste 7520 uur onderwijs ontvangen. Leerlingen in de eerste vier leerjaren moeten ten minste 3.520 uur les krijgen; in de laatste vier leerjaren is dit 3.760 uur. Er is geen maximum aantal lessen per dag. Voor de groepen 3 tot en met 8 geldt een vijfdaagse schoolweek. Scholen mogen maximaal zeven keer per jaar een vierdaagse schoolweek invoeren. Dit is boven op de weken die al vierdaags zijn vanwege een algemene feestdag waarop de school is gesloten. Scholen moeten deze vierdaagse lesweken vooraf in de schoolgids aangeven. Het schoolbestuur bepaalt hoe het lesrooster en de pauzetijden eruit zien. Scholen moeten wel zorgen voor een evenwichtige verdeling van activiteiten over de dag. In de schoolgids kunt u nalezen hoe dit op uw basisschool is geregeld. Scholen kunnen lestijden niet wijzigen of vaststellen zonder instemming van de ouders in de medezeggenschapsraad. Voorafgaand aan een vaststelling of wijziging is de school verplicht om alle ouders te raadplegen. ADV-dagen en studiedagen voor het personeel mogen nooit van invloed zijn op het vaststellen

van de schoolweken. Dergelijke activiteiten moeten zo worden gepland, dat geen extra vrije dagen worden ingeroosterd boven de vrije dagen die wettelijk zijn toegestaan.

Sociaal emotioneel onderzoek (SEM)

Als een leerling op de leerachterstandtoets (LAT) een grote leerachterstand heeft, maar in de capaciteitstoets (CAP) bleek niet een laag IQ, dan wordt vaak ook de sociaal-emotionele toets gedaan. Als er wellicht een achterstand is op sociaal-emotioneel vlak dan kan de leerling alsnog in aanmerking komen voor leerwegondersteuning (lwo). Achterliggende gedachte is te bepalen hoe die leerling aan zo'n leerachterstand komt. Tijdens een sociaal emotioneel onderzoek wordt aan de leerling gevraagd enkele vragenlijsten in te vullen. De vragen hebben betrekking op de schoolsituatie, bijv. of er sprake is van faalangst. Het invullen van de vragenlijsten neemt ongeveer een uur in beslag. Ook de leerkracht vult een vragenlijst in over het gedrag van de leerling.

T

Testen

Leerproblemen vallen op vanaf een jaar of 6. Een onderzoek of test kan duidelijkheid geven. Veel scholen hebben een intern begeleider of remedial teacher die onderzoek doen bij individuele kinderen, maar hun tijd en expertise is beperkt. Daarom beschikken ze vaak over een budget voor extern onderzoek. Testen is een optie bij bijvoorbeeld leerproblemen, gedragsproblemen, problemen in de sociale interactie (bijvoorbeeld pesten), problemen in de opvoedings- en gezinssituatie of problemen in de ontwikkeling van de identiteit. Testen kan zinvol zijn als de gevolgde aanpak van school en ouders niet gewerkt heeft of als er tegenstrijdige meningen zijn (school en ouders zijn het niet met elkaar eens). Of bij problemen waarbij de verzekering kan vergoeden of een verklaring nodig is voor hulp op school. Of bij twijfel bij beslismomenten zoals overgaan naar de volgende groep of wel of niet een rugzak aanvragen. Testen kan ook zinvol zijn bij onverklaarbare klachten of bij opvoedings- en gezinsproblemen. Als de school achter het onderzoek staat, kan zij de kosten op zich nemen. Anders moeten de ouders de test zelf betalen. Voor de begeleiding of behande-

ling na de test betaalt de school meestal de extra hulp van de interne schoolbegeleider of de remedial teacher; externe specifieke hulp betalen de ouders zelf.

Tienminutengesprek/contactmomenten

Het 10-minutengesprek is een moment waarop u kort kunt praten met de leerkracht. De meeste scholen hebben twee of drie keer per jaar een week waarin leerkrachten afspraken maken met ouders voor een kort gesprek. Dit gesprek is bedoeld om vinger aan de pols te houden: ouders en leerkrachten kunnen elkaar vragen stellen en ervaringen uitwisselen. Lang niet altijd is er een probleem dat besproken moet worden. Maar als er wél een probleem is, dan zijn tien minuten meestal niet voldoende. In dat geval maakt u een afspraak voor een langer gesprek. In groep 7 en 8 is een aantal momenten waarop contact met de leerkracht nodig is. Begin groep 7 om het verwachte schoolniveau van de middelbare school te bespreken en de wensen die u en uw kind daarover hebben. Dan kunt u nog plannen maken om extra bij te werken. Eind groep 7 om de resultaten van de Entreetoets te bespreken. U bespreekt met de leerkracht of dat voldoende is voor de middelbare school die u en uw kind voor ogen hebben. Eventueel bespreekt u extra werk. U bespreekt eind groep 7 ook of uw kind in oktober de LAT-test gaat doen om te kijken of uw kind in aanmerking komt voor lwo of praktijkonderwijs. November in groep 8 bespreekt u eventueel de resultaten van de LAT en de CAP en in december het voorlopig basisschooladvies. In maart bespreekt u met de school de Cito-uitslag. Verder heeft u extra overleg als er iets mis gaat met bijvoorbeeld het basisschooladvies of de aanmelding op de middelbare school.

Toelating middelbare school

Bij de beslissing over toelating bekijkt de middelbare school de Cito-score en het onderwijskundig document van de leerling. Als de Cito-score gelijk is aan het basisschooladvies is de leerling automatisch toelaatbaar. Zie hiervoor het overzicht van 'citobandbreedtes' uit de kernprocedure op onderwijsconsument.nl. Sommige scholen, zoals het Mediacollege en het Wellant, hanteren aanvullende toelatingsprocedures, zoals een intakegesprek over motivatie. Deze aanvullende regels moeten in de

scholengids bekend gemaakt zijn. Vraagt u de school ernaar bij de aanmelding.

Voor de leerlingen die vallen in de kolom 'overleg basisschool verplicht' moet de school voor voortgezet onderwijs overleggen met de basisschool voordat zij een besluit over de plaatsing kan nemen. Na overleg met de basisschool kan de school voor voortgezet onderwijs besluiten tot aanvullend onderzoek. De basisschool moet hierover vooraf geïnformeerd worden. In het geval het aanvullend onderzoek een intelligentie-onderzoek is, moeten de ouders hiervoor vooraf schriftelijk toestemming geven. Als de cito-score sterk afwijkt van het basisschooladvies, is aanvullend onderzoek verplicht.

Voor deze leerlingen wordt in opdracht van de middelbare school aanvullend onderzoek uitgevoerd. Op basis van de uitslag van dit onderzoek, gevolgd door overleg met de betreffende basisschool, besluit de school of de leerling plaatsbaar is. Als de cito-score sterk afwijkt van het basisschooladvies, kunt u ook met de basisschool overleggen of het advies aangepast moet worden. Doet u dit op tijd, voor de sluiting van de aanmeldingsperiode.

V

Vertrouwenspersoon

Een vertrouwenspersoon is iemand die ouders ondersteunt bij klachten. Of uw school een vertrouwenspersoon heeft, staat in de schoolgids. De vertrouwenspersoon zal de ouders adviseren hoe ze met hun klacht om moeten gaan of hoe ze met de persoon moeten omgaan die de oorzaak is van de klacht. De vertrouwenspersoon kan ook bemiddelen. Soms blijkt het nodig om een onderzoek in te stellen. De vertrouwenspersoon kan rechtstreeks contact opnemen met de schoolleiding, het schoolbestuur en de onderwijsinspectie.

Verzuim

Ieder kind wordt af en toe ziek of moet bijvoorbeeld naar de tandarts. Wanneer ouders dit op school melden, is dit geoorloofd verzuim. Wanneer een kind wegblijft zonder dat de ouders het aan de school doorgeven, zal de school contact met de ouders opnemen. Ongeoorloofd verzuim is verzuim waarvoor door school geen toestemming is gegeven. Ongeoorloofd verzuim kan door de school aan de leerplichtambtenaar gemeld. Ouders

kunnen een boete krijgen bij ongeoorloofd verzuim. Ouders kunnen bij de school extra verlof aanvragen. Extra verlof is bedoeld voor dringende situaties. Dat kunnen leuke dingen zijn, zoals een bruiloft, maar ook nare zaken zoals een begrafenis. Het verlof is niet bedoeld voor vakantie of een dagje uit. Voor extra vakantiedagen wordt alleen toestemming verleend op basis van een werkgeversverklaring, dat een van de ouders écht niet tijdens de schoolvakantie weg kan. De school mag hierover zelf beslissen als het om een periode van maximaal twee weken gaat. De leerplichtambtenaar beslist over langdurig verlof. In Amsterdam heeft ieder stadsdeel een eigen leerplichtambtenaar.

Voortgezet onderwijs

Een leerling gaat na de basisschool naar het voortgezet onderwijs: het praktijkonderwijs, het vmbo (voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs), de havo (hoger algemeen voortgezet onderwijs) of het vwo (voorbereidend wetenschappelijk onderwijs).

Het praktijkonderwijs is bedoeld voor moeilijk lerende leerlingen. De lessen zijn praktijkgericht, er is veel begeleiding en vaak kleine klassen. De praktijkschool duurt zes jaar en leidt direct op tot een baan, die de school meestal helpt vinden. Soms wordt in samenwerking met een mbo (ROC) een opleiding aangeboden met een mbo 1-diploma. Er is een speciale commissie, de regionale verwijzingscommissie (rvc), die bepaalt of een leerling geschikt is voor het praktijkonderwijs.

Het vmbo duurt 4 jaar en vmbo-leerlingen worden voorbereid op het onderwijs aan een middelbare beroepsopleiding (mbo). Het vmbo kent vier leerwegen: basisberoepsgerichte leerweg (vmbo-b), kaderberoepsgerichte leerweg (vmbo-k), gemengde leerweg (vmbo-g) en de theoretische leerweg (vmbo-t). Leerlingen die vmbo-b, vmbo-k of vmbo-g volgen, moeten ook een beroepsrichting kiezen: een sector. Binnen elke sector zijn verschillende afdelingen. Niet elke school heeft alle afdelingen in huis. Je kunt dus niet overal voertuigtechniek of uiterlijke verzorging volgen. Hou daar rekening mee bij het kiezen van een school.

Havo-leerlingen worden voorbereid op het onderwijs aan een hogere beroepsopleiding (hbo). De havo duurt 5 jaar. Op de havo en het vwo krijgt de leerling vanaf het vierde leerjaar te maken met de tweede fase. In de tweede fase

kiest de leerling een profiel, een vakkenpakket met zowel verplichte- als keuzevakken. Het vwo duurt zes jaar. Met het vwo – atheneum of gymnasium – bereid je je voor op een studie aan een universiteit. Het gymnasium is een vwo-opleiding met als extra vakken Latijn, Grieks en klassieke culturele vorming. Het tweetalig vwo is een vwo-opleiding waarin vanaf de brugklas ongeveer de helft van de vakken in het Engels wordt gegeven.

Z

Zittenblijven

Basisscholen mogen zelf bepalen wanneer een kind overgaat naar de volgende groep en wanneer een kind blijft zitten. Op sommige scholen kun je niet blijven zitten. De overheid vindt dat zittenblijven zoveel mogelijk vermeden moet worden, omdat de problemen die kinderen hebben, vaak blijven bestaan of ze nu wel of niet blijven zitten. Het onderwijs moet volgens de wet afgestemd worden op de ontwikkeling van ieder kind afzonderlijk in een doorlopende leerlijn gedurende 8 jaar. Toch kan een school adviseren om een jaartje over te doen. Van belang is dan de argumentatie van de school. Is het om de leerling sociaal-emotioneel nog te laten groeien, zodat hij zich beter thuisvoelt bij zijn klasgenoten? Of is het omdat de leerling erg op zijn tenen moet lopen om mee te kunnen komen? En is dat dan op één vlak of in veel vakken? Over de plek van de leerling in een bepaalde groep of jaar beslist uiteindelijk de school. De leerkracht zal er graag met u over praten. Vertel ook hoe u de ontwikkeling van uw kind ervaart en waar u denkt dat uw kind zich het plezierigst zal voelen. De meeste zittenblijvers zitten in groep 3 en 4. De regels over zittenblijven horen in de schoolgids te staan. Eén moment waarover u inspraak heeft is zittenblijven in groep 8. Volgens de wet kan een kind tot zijn 14e op de basisschool blijven. Als een ouder of school vindt dat een kind een hogere middelbare school aankan, maar nog wat extra les moet krijgen, kan een kind in groep 8 blijven zitten. Dat kan dus ook op verzoek van de ouder. Voor extra taalonderwijs zijn er ook de 'kopklassen'. De kopklassen zorgen ervoor dat kinderen later niet de rekening gepresenteerd krijgen van een wat zwakkere taalbasis. Taal is van belang bij het leren van alle andere vakken.

colofon

De OCO kalender is een uitgave van:

OCO

Onderwijs Consumenten Organisatie

Postbus 15087

1001 MB Amsterdam

onderwijsconsument.nl

info@onderwijsconsument.nl

tel 020 330 63 20

Tekst Babette Rijsenbrij, Eva Posthuma de Boer

Vormgeving K&F grafisch ontwerpers

Drukwerk Nuance BV

Met dank aan Safiya, Izaura, Carmen,

Tatum, Milan, Yannick, Sarah, Floortje en de

kinderen van Elske's Kast

Bronvermelding

Bij het samenstellen van de teksten is gebruik gemaakt van de onderwijsgids primair onderwijs van het Ministerie van Onderwijs, de teksten over de kernprocedure van de gemeente Amsterdam in de keuzegids voortgezet onderwijs 2009 en de beschrijving van de vakken en ontwikkeling in *Mijn kind in groep...*, een zeer informatieve reeks boeken over de basisschool voor ouders van A. Bol e.a., Uitgeverij Thieme-Meulenhoff. Fouten in de opgenomen tekst zijn alleen ons aan te rekenen

Wilt u meer weten over school, schoolkeuze, toetsen, tienminutengesprekken of vrije dagen? Kijk dan op onderwijsconsument.nl

© OCO Amsterdam, 2009

